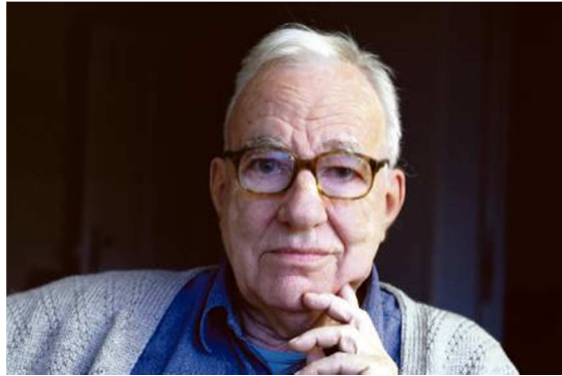

POËZIE & ORGEL

ZO TEDER IS GOD

RELIGIEUZE POËZIE VAN KURT MARTI

Vertaling & Voordracht: Piet Thomas

Orgel: Peter Thomas

Programma

INLEIDING

KURT MARTI als religieus dichter

EEN POËTISCH DRIELUIK

Geboorte, leven en dood

De levensweg van Jezus

De passie van het woord God

de poëtische luiken worden afgewisseld met inspirerende orgelmuziek

KURT MARTI

De Zwitserse theoloog, dominee en schrijver Kurt Marti werd op 31 januari van het jaar 1921 in Bern geboren. Hij groeide als zoon van een notaris op in een beschermd burgerlijk milieu. Gedurende twee semesters studeerde hij rechten aan de universiteit van zijn geboortestad. Nadien koos hij voor theologische studies eerst nog in Bern, later in Basel, waar hij vooral door Karl Barth beïnvloed werd.

Als religieus dichter valt hij op doordat hij in zijn gedichten op provocerende wijze het traditionele woordgebruik bevrijdt van talrijke kerkelijke overleefde formules en taalconventies en zo de echte kern van religieuze inzichten en gevoelens blootlegt. Als sociaal bewogen dichter weet hij concrete poëzie te puren uit kritische debatten en met virtueuze eenvoud omspeelde visioenen van vrede en broederlijk geluk te transformeren. De dialectpoëzie heeft hij op magistrale wijze met de wereldtaal van de poëzie verbonden. Ook zijn liefdespoëzie wist hij tot een heel eigen schoonheid op te voeren.

Deze kleine bloemlezing wil een summier overzicht bieden van zijn religieuze gedichten omdat precies daar de vernieuwende kracht van zijn poëtisch talent het duidelijkst blijkt. Van bij het begin van zijn literaire bedrijvigheid is er de onvrede met de taal die in liturgische teksten en theologische traktaten traditioneel werd vastgelegd. Hij ging opzoek naar een taal die vrijer, levendiger, en moderner was, maar die toch de kernen van de hedendaagse geloofservaring getrouwer weergaf. Hij deconstrueerde de archaische formules om ze in alle eenvoud, soms via de *theologia negativa* tot levendige kernen te herleiden. Naast provocerende tegenstellingen en paradoxen maakte hij daarbij gebruik van structureel ingebouwde herhalingen en verrassende, soms rebelse, altijd met beslist engagement geponeerde geloofservaringen. Hij kon daarbij ook steunen op de vernieuwing die in de bevrijdingstheologie en in de feministische theologie aan het licht kwamen. Door zijn dwarse en tegelijk speelse houding kon hij zowel de oude traditie helpen afstoffen als ze voor tijdgenoten levendig houden. Ook als dichter blijft hij een theoloog en geloofsgetuige. Hij haalt de theologie uit haar isolement en brengt ze in verband met zeer diverse domeinen van het leven. Met de tegenstellingen tussen stad en land, met politieke en economische toestanden die hem ergeren, met de misbruiken van de machtigen die hij aanklaagt. Hij verliest de geschreven bronnen van het Oude en Nieuwe Testament daarbij nooit uit het oog. Zoals hij zelf ooit bekende, streeft hij niet naar een poëzie voor het museum, maar naar een kunst die de problemen van leven en dood in een zinvol religieus perspectief leert zien, een dichtkunst die concrete adviezen inhoudt voor de koortsachtige snelweg van het menselijke bestaan.

Bijzonder belangrijk is zijn bijdrage tot een nieuwe gebedstaal. Ze is ontdaan van allerlei valse vormen van bescheidenheid, van barokke superlatieven en dogmatisch zelfzekerheid. Zijn gebeden zijn uiterst direct en vertonen wendingen die garant staan voor een onverwachte disclosure. Ze vertolken de meest uiteenlopende gevoelens. Woede en mededogen, dankbaarheid en onbehagen, vergevensgezindheid en sociale bewogenheid, verlorenheid en vertrouwen wisselen elkaar af in een bonte wemeling die de mateloosheid uitdrukt van zijn kritisch-gelovige liefde.

PIET THOMAS

Piet Thomas werd te Aalst geboren op 20 april 1929. Hij werd tot priester gewijd in 1953. Na zijn priesterwijding studeerde hij Germaanse Filologie aan de K.U. Leuven. Hij was enige jaren (van 1957 tot 1961) leraar aan het Sint-Vincentiuscollege te Eeklo. In 1966 werd hij assistent aan de K.U. Leuven en de K.U. Leuven Campus Kortrijk. Hij promoveerde in 1969 tot doctor in de Germaanse Filologie op het academisch proefschrift: *De literatuurpsychologische opvattingen en interpretaties van Sigmund Freud en zijn eerste leerlingen*. In 1975 werd hij gewoon hoogleraar. Thans is hij emeritus professor. Hij publiceerde naast poëziekroneken, essays, studies over kunst en literatuur, bloemlezingen en poëzie ook een hele reeks vertalingen van het werk van buitenlandse, meestal Duitstalige dichters. Zo vertaalde hij niet alleen poëzie van Friedrich Hölderlin, Rainer Maria Rilke, Ilse Aichinger, Theodor Kramer, Rose Ausländer, Peter Huchel, Heinz Kahlau en Johannes Bobrowski, maar ook van Louise Labé en Federico Garcia Lorca.

Na zijn emeritaat (1994) ging hij zich vooral toeleggen op de vernieuwing van het kerklied en andere vormen van religieuze gebruikslyriek. Kerkliederen van zijn hand werden opgenomen in *Woorddienst* (Groeninghe, Kortrijk), de cd *Zo nabij zijn mensen nooit* en *Zingt Jubilate*.

Onlangs stootte hij ook op de deconstructieve en vernieuwende religieuze lyriek van de Zwitserse protestantse theoloog Kurt Marti. Uit de vertaalbundel die hij uit diens werk voorbereidde, leest hij vandaag voor.

PETER THOMAS

Peter Thomas werd geboren te Aalst. Hij studeerde te Gent aan het Koninklijk Muziekconservatorium waar hij eerste prijzen behaalde voor piano, orgel en kamermuziek. Aan het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium te Antwerpen richtte hij zijn aandacht op de theoretische vakken en behaalde ondermeer eerste prijzen contrapunt en fuga. Hij specialiseerde zich tevens in het orgelspel aan het Conservatorium van Maastricht, waar hij het diploma "Uitvoerend Musicus" behaalde met grootste onderscheiding.

Als organist is hij te horen op verscheidene CD-opnamen en werkt hij regelmatig mee met producties van het Vlaams Radio Koor en het Vlaams Radio Orkest.

Naast het verzorgen van publicaties zet hij zich in voor activiteiten die het orgel bij een breed publiek promoten. Peter Thomas is directeur van de Stedelijke Academie voor Podiumkunsten te Aalst en docent muziekschriftuur aan het Koninklijk Vlaams Conservatorium te Antwerpen.

PRAKTISCH

Voor informatie en praktische afspraken kan u terecht op
- 056 216320 of 0494 271060
- piet.thomas@telenet.be of peter.thomas@aalst.be

Dit programma kan georganiseerd worden met steun van het Vlaams Fonds voor de Letteren.